

جلسات	عناوین درس هورمون شناسی نظری دوره کارشناسی علوم آزمایشگاهی	ملاحظات
اول	کلیاتی در مورد هورمون ها	دکتر کازرونی
دوم	مکانیزم عمل هورمون ها	دکتر کازرونی
سوم	مکانیزم عمل هورمون ها	دکتر کازرونی
چهارم	آشنایی با محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - گنادها و اختلالات آن	دکتر کازرونی
پنجم	آشنایی با محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - گنادها و اختلالات آن	دکتر کازرونی
ششم	شیمی حاملگی و جفت	دکتر کازرونی
هفتم	محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - تیروئید و اختلالات آن	دکتر امیررسولی
هشتم	محور هیپوتالاموس - هیپوفیز - تیروئید و اختلالات آن	دکتر امیررسولی
نهم	پاراتیروئید و متابولیسم فسفر و کلسیم و اختلالات مربوط به آن	دکتر امیررسولی
دهم	پاراتیروئید و متابولیسم فسفر و کلسیم و اختلالات مربوط به آن	دکتر امیررسولی
یازدهم	هورمونهای دستگاه گوارش و پانکراس	دکتر پورخوشبخت
دوازدهم	هورمونهای دستگاه گوارش و پانکراس	دکتر پورخوشبخت
سیزدهم	کاتکولامین ها	دکتر پورخوشبخت
چهاردهم	کاتکولامین ها	دکتر پورخوشبخت
پانزدهم	امتحان	

طرح درس

نام درس : هورمون شناسی

مقطع تحصیلی : کارشناسی

رشته : علوم آزمایشگاهی

تعداد واحد : ۱ واحد نظری

مدت زمان تدریس در نیمسال : ۱۷ ساعت نظری

مکان آموزشی : دانشکده پیرا پزشکی

مدرسین : دکتر امیررسولی ، دکتر پورخوشبخت ، دکتر کازرونی

روش تدریس : سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، مباحثه

وسایل کمک آموزشی : ویدئو پروژکتور ، اسلاید پروژکتور ، ماژیک و وایت برد

نحوه ارزشیابی : Quiz، امتحان میان ترم و پایان ترم

جلسه اول : درس هورمون شناسی

هدف کلی : کلیاتی در مورد هورمون ها

اهداف اختصاصی :

در پایان جلسه اول از دانشجویان انتظار می رود که :

- ۱- هورمون را تعریف کنند.
- ۲- انواع هورمون های اندوکراین ، پاراکراین و اتوکراین را تعریف کنند.
- ۳- انواع تقسیم بندی هورمون ها را بدانند.
- ۴- انواع هورمون های هیپوتالاموسی را نام ببرند.
- ۵- انواع هورمون های هیپوفیزی ، ساختمان آنها و نقش آنها را بدانند.

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه دوم و سوم : درس هورمون شناسی

هدف کلی : مکانیزم عمل هورمون ها

اهداف اختصاصی :

در پایان جلسات از دانشجویان انتظار می رود که :

۱- انواع هورمون های گروه I (هورمون هایی هستند که رسپتور آنها در داخل سلول واقع است) را نام ببرند. مکانیزم عمل این دسته از هورمون ها را در انتقال پیام بدانند.

۲- انواع هورمون های گروه II (هورمون هایی که رسپتور در سطح غشاء است) کدامند و پیامبر های دوم هورمون های این گروه را نام ببرند.

۳- مکانیزم عمل هورمون های گروه II و پیامبر های دوم آنها را در انتقال پیام به سلول بدانند.

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه چهارم : درس هورمون شناسی

هدف کلی : آشنایی با محور هیپوتالاموس- هیپوفیز- گنادها و اختلالات آن

اهداف اختصاصی :

در پایان جلسه چهارم از دانشجویان انتظار می رود که :

- ۱- گنادوتروپین ها را نام ببرند و ساختمان آن ها را بدانند.
- ۲- قسمت های مختلف تشکیل دهنده گناد مرد و وظایف آن را بدانند.
- ۳- بیوسنتز ، متابولیسم و مکانیزم عمل هورمون تستوسترون را بدانند.
- ۴- مکانیزم تنظیمی در ترشح تستوسترون را بدانند.
- ۵- اختلالات در رابطه با ترشح هورمون تستوسترون را بدانند.

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه پنجم : درس هورمون شناسی

هدف کلی : دنباله مبحث آشنایی با محور هیپوتالاموس – هیپوفیز – گنادها و اختلالات آن

اهداف اختصاصی :

در پایان جلسه پنجم از دانشجویان انتظار می رود که :

- ۱- قسمت های مختلف تشکیل دهنده گناد زن و وظایف آن را بدانند.
- ۲- انواع استروژن ها را نام ببرند.
- ۳- بیوسنتز ، متابولیسم و مکانیزم عمل هورمون استروژن را بدانند.
- ۴- مکانیزم تنظیمی در ترشح هورمون استروژن را بدانند.
- ۵- پروژسترون و نقش آن را بدانند.
- ۶- سیکل ماهانه و تغییرات هورمونی در طول این سیکل را بدانند.
- ۷- آمینوره اولیه و ثانویه و علل وقوع آن را بدانند.

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه ششم : درس هورمون شناسی

هدف کلی : شیمی حاملگی و جفت

اهداف اختصاصی :

در پایان جلسه ششم از دانشجویان انتظار می رود که :

- ۱- وظایف جفت و هورمون های مترشحه آن را بدانند.
- ۲- ساختمان CG و وظیفه این هورمون، مکانیزم عمل و تغییرات آن در طول بارداری را بدانند.
- ۳- هورمون های استروئیدی و وظایف این هورمون ها را در طول بارداری بدانند.
- ۴- بیوسنتز استریول و ارزش آن در بررسی سلامت مادر و جنین را بدانند.
- ۵- تغییرات AFP در طول بارداری و نقش آن در تشخیص NTD و سندروم داون را بدانند.
- ۶- روش آزمایشگاهی جهت بررسی RDS را بدانند.

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه هفتم : درس هورمون شناسی

هدف کلی : محور ه پوتالاموس – هیپوفیز – تیروئید و اختلالات آن

اهداف اختصاصی

در پایان جلسه هفتم از دانشجویان انتظار می‌رود که :

- ۱- عملکرد بیولوژیکی هورمونهای تیروئیدی را بدانند.
- ۲- اختلالات تیروئیدی اعم از هیپوتیروئیدی و هیپرتیروئیدی را بدانند.
- ۳- بیماریهای غیر تیروئیدی موثر در کار تیروئید را بدانند.
- ۴- اثرات داروها را در کار غده تیروئید بدانند .
- ۵- تشخیص آزمایشگاهی اختلالات تیروئیدی را بدانند .
- ۶- روشهای اندازه گیری هورمونهای تیروئیدی را بدانند .

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه هشتم: درس هورمون شناسی

هدف کلی: محور هیپوتالاموس – هیپوفیز – تیروئید و اختلالات آن

اهداف اختصاصی:

در پایان جلسه هشتم از دانشجویان انتظار می رود که :

- ۱- بیماریهای غیر تیروئیدی non thyroid illness موثر در کار تیروئید را بشناسند
- ۲- اثرات داروهای مختلف در کار تیروئید را بدانند .
- ۳- تشخیص آزمایشگاهی اختلالات تیروئیدی را بدانند.
- ۴- با انواع روشهای اندازه گیری هورمونهای تیروئیدی آشنا باشند .
- ۵- مقادیر رفرانس و تغییرات هورمونهای تیروئید را در سلامت و بیماری در سنین مختلف بدانند .
- ۶- روشهای غربالگری در تشخیص اختلالات تیروئیدی در نوزادان را بدانند.

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ – مباحثه

جلسه نهم : درس هورمون شناسی

هدف کلی : پاراتیروئید و متابولیسم فسفر و کلسیم و اختلالات مربوطه

اهداف اختصاصی :

در پایان جلسه نهم از دانشجویان انتظار می رود که :

- ۱- متابولیسم کلسیم فسفر و منیزیم را بدانند .
- ۲- اشکال مختلف کلسیم (یونیزه - متصل به پروتئین و کمپلکس) و ارتباط آنها را بدانند .
- ۳- نمونه مناسب (خون ادرار و ...) جهت اندازه گیری کلسیم و فسفر منیزیم را بدانند .
- ۴- تغییرات کاذب کلسیم را در نمونه های لیپمیک دیکتریک و همولیز بدانند .
- ۵- روشهای اندازه گیری کلسیم توتال فسفر و منیزیم و کلسیم یونیزه را بدانند .
- ۶- اثر اسیدوز الکالوز بیماریهای کلیه ... در متابولیسم کلسیم فسفر و منیزیم را بدانند .

روش تدریس : سخنرانی پرسش و پاسخ - مباحثه

جلسه دهم: درس هورمون شناسی

هدف کلی: پاراتیروئید و متابولیسم فسفر و کلسیم و اختلالات مربوطه

اهداف اختصاصی:

در پایان جلسه دهم از دانشجویان انتظار می رود که:

- ۱- بیوشیمی و فیزیولوژی هورمون PTH را در تنظیم و متابولیسم کلسیم فسفر و منیزیم بدانند.
- ۲- اثرات PTH را در تنظیم و متابولیسم کلسیم فسفر و منیزیم بدانند.
- ۳- بیوشیمی و فیزیولوژی هورمون های ویتامین D و متابولیت های آن را بدانند.
- ۴- اثرات ویتامین D و متابولیت های آن را در متابولیسم کلسیم فسفر و منیزیم بدانند.
- ۵- کلسیتونین و اثرات آن را در متابولیسم کلسیم فسفر و منیزیم بدانند.
- ۶- هیپر کلسمی و انواع آن را بدانند.
- ۷- هیپو کلسمی را بشناسند.

روش تدریس: سخنرانی پرسش و پاسخ - مباحثه

منابع:

- 1- Carl A, Burtis . Tietz Textbook of Clinical chemistry and Molecular Diagnosis (4th ed.). USA: Elsevier Saunders, 2006.
- 2-John B, Henry . Clinical Diagnosis and Management by Laboratory Methods (20th ed.).USA : Saunders, 2001.
- 3- Thomas M , Devlin . Textbook of Biochemistry with Clinical Correlation (6th ed.). USA : Wiley-Liss , 2006.
- 4- Robert K, Murray. Harpers Biochemistry (25th ed.),USA: Appleton and Lange , 2006.

- شهبازی ، پرویز؛ ملک نیا، ناصر. بیوشیمی عمومی جلد ۲ چاپ بیست و چهارم، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۸۴.

- هیئت مولفان، بیوشیمی پزشکی جلد ۲ چاپ اول . انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۸۶

